

PRÁVODAJ

Jiráskův Hronov

ČÍSLO 7

12. SRPNA 1999

DNEŠNÍ PROGRAM:

Jiráskovo divadlo ve 14.00 a v 19.30 hodin
Rádobydivadlo Klapý
L. Valeš volně podle filmové předlohy
Ingmara Bergmana Fanny a Alexandr:
A JEŽÍŠEK UŽ DÁVNO...

Sál Josefa Čapka v 16.30 a v 19.30 hodin
Experimentální dividýlko 12 OPIC Litomyšl
Na motivy Paula Klee:
PSEUDOLOGIA PHANTASTICA
Loutkářský soubor ČMUKAŘI Turnov
J. Ipser, D. Weisslová, R. Zemenová:
KASPÁREK CHODÍ PĚŠKY

Husův sbor ČČSH v 19.00 hodin
Pěvecký a komorní koncert **Musica per Quattro**
Soprán: Zuzana Genrtová

Park A.J. ve 21.00 hodin
HAŠKOVA DIVADELNÍ SPOLEČNOST
Jiráskova gymnázia Náchod
Otakar Fejfar: **FETÁCI**
Režie: Petr Hašek

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM:

Jiráskovo divadlo v 16.30 a v 19.30 hodin
DS Domu kultury Kroměříž
D. Goggin: **JEPTIŠKY aneb KLÁŠTERNÍ ŠKOLA U NESMYSLOSRODNÝCH SESTER**

Sál Josefa Čapka ve 14.00 a v 16.30 hodin
FINALISTÉ NÁRODNÍCH PŘEHLÍDEK 1998-1999
dddd - ZUŠ Děčín
O MALÉ MEITTE

Park A.J. v 17.00 hodin
Koncert pěveckého sboru MACIEJE a MACIEJKI
z partnerského města Bielawa, Polsko
JEDNOU LIDOVĚ

Park A.J. v 18.00 hodin
Koláž lidového vyprávění z Podkrkonoší
VYSOCKÝ ŠÍŠATA
Účinkuje: Slávka Hubačíková,
členka DS Krakonoš, Vysoké nad Jizerou

Sál Josefa Čapka v 19.30 hodin
Divadlo Na Kopečku (sekce Starý Blázní) při PL
Jihlava
R. Zimmerová, W. Kohlhaase: **RYBA VE ČTYŘECH**

Jiráskův Hronov jako zdroj naděje

Je to zvláštní pocit, který může člověk prožít uprostřed léta v naší zemi zahlcované zprávami o stagnaci či propadu ekonomického růstu, o rostoucí kriminalitě, o hrozícím kolapsu zdravotnictví, o zvyšujícím se procentu nezaměstnaných atd., když přijede na Jiráskův Hronov a deset dní sleduje festivalové dění a pozorně se dívá okolo sebe. I škarohlíd a pesimista musí aspoň o pár centimetrů pozvednout hlavu. Nemůže si totiž nepovšimnout, že se ocitl mezi lidmi, kteří sem nepřijeli, aby se za každou cenu prosazovali, dokazovali svou jedinečnost a nepostradatelnost, ale aby se sdíleli, aby mluvili s jinými lidmi a naslouchali jim, aby vzali v úvahu jejich názory a nabídli své. Ocitl se mezi lidmi, kteří jsou v rozhodující většině vůči sobě slušní a tolerantní, neokrádají se navzájem, vracejí nalezené předměty, nestrkají se ve dveřích a nějak je na nich vidět, že jim opravdu jde o věc, za kterou sem přijeli, o divadlo. To všechno jsou věci - bohužel - dnes u nás velmi vzácné a nesamozřejmé. Je to dobrý pocit, patřit k lidem, kteří jsou právě takoví, a sledovat po řadu let, že tyhle věci jsou aspoň do jisté míry nakažlivé a že v Hronově se dědí a přecházejí na další generace „hronovských šilenců“.

Samozřejmě, také se tady hraje dobré divadlo, které je neodmyslitelnou součástí národní kultury a které svou úroveň každý rok znovu překvapuje ty, kdo na Hronov přijeli poprvé s představou, že tady uvidí nějaké ty snaživé amatéry. Včerejší nastudování Mrozkova Tanga v podání souboru z Lysé nad Labem by ozdobilo repertoár kteréhokoliv profesionálního divadla, ba trůfám si tvrdit, že v mnoha profesionálních divadlech si inscenaci této myšlenkové a interpretační úrovně představit nedovedu. Ale o inscenacích píšeme ve Zpravodaji denně a mně teď jde spíše o společenské souvislosti fenoménu zvaného amatérské divadlo.

Stojí za pozornost, kolik přehlídek amatérského divadla se v současných letech po vlastech českých koná, jakoby paradoxně rostoucí ekonomické obtíže přivolávaly k životu stále nové. Vedle 42. ročníku přehlídky v Napajedlích odstartovala letos prvním ročníkem nová ostravská přehlídka Maják, vedle 13. ročníku přehlídky netradičního divadla Kopřiva v Kopřivnici se odehrál teprve 2. ročník přehlídky Dospělí dětem v moravské obci Hovězí, vedle 18. ročníku Pohádkového mlejnu, který letos probíhal ve Žďáře nad Sázavou, je tu 3. ročník Trdlovin ve Vyškově, pod názvem Hanácký divadelní máj pokračuje tradiční přehlídka venkovských souborů v Němčicích nad Hanou... a ve výčtu by se dalo pokračovat dále. Nezdá se vám, že to je jev hodný pozornosti sociologů, psychologů i politiků? Nemyslíte, že se tu hlásí o slovo cosi, co přesahuje pouhou amatérskou tvořivost, že tu možná ke slovu přicházejí hlubinně sebeobrané mechanismy společnosti, která se ocitla v krizi?

Listuji posledními čísly Amatérské scény a v prvním čísle letošního ročníku nacházím materiál, který velmi souzní s těmito mými úvahami. Je to Otevřený dopis vedoucího kulturního domu v Bechyni a předsedy OS Tatrmanů pana Josefa Brůčka, adresovaný prezidentu republiky, vládě a Parlamentu České republiky. Mimo jiné se v něm říká: „V zemích České republiky se opět (tak jako v dávných dobách obrození) neobyčejně silně vzrůstají amatérská hnutí. Obnovují se staré a vznikají nové divadelní amatérské soubory, nové spolky a sdružení organizují výtvarné, národnostní, ale i recesní akce, vznikají nové přehlídky, lidé více chodí do divadla, nejméně z Evropy se dívají na televizi, více se vzájemně navštěvují, méně se pomlouvají, více se na sebe usmívají... Lidová tvořivost, ono kulturní podvědomí národa, začíná žít svým životem.“ Dopis ústí do výzvy, aby se odpovědní lidé vážně zamysleli nad skladbou chystaného rozpočtu pro resort kultury. Ano, i pan Brůček jistě patří k čeledi „krásných bláznů“, o nichž mluvil nedávno v Hronově ministr kultury Pavel Dostál, a vzápětí nám stejnými ústy oznámil nadcházející snížení rozpočtu pro kulturu a tedy i pro hronovský festival. Tudy zřejmě cesta nevede, výzvy, otevřené dopisy ani konstatování o hodnotě a významu amatérského hnutí nám nepomohou. Jak tedy dál?

Nad touto otázkou si jistě budou lámat hlavu mnozí, nejdříve už tento pátek na zasedání festivalového výboru JH zde v Hronově. Může nás uklidňovat, že otázky a problémy tohoto druhu nebudou vlastně vyřešeny nikdy. Lidé, kteří dělají divadlo, jsou na tom tak, že je ve většině případů prostě nedělat nemožno, což sice otázku materiálního zabezpečení neřeší, přesto však mnohé otázky zodpovídá nebo ruší. Věci, které člověk dělat musí, nakonec dělá, ať jsou podmínky jakékoliv. Zdá se mi, že amatérské divadlo si v posledních letech více a hlouběji uvědomuje samo sebe a že mu to přináší klid a sebevědomí. Objevilo pro sebe, využívá a rozšiřuje říši svobody, která se před ním otevřela. Svobodné lidi je nesnadné manipulovat, obelhávat, odsoudit k pasivitě. Jiráskův Hronov je setkáním svobodných lidí, a to je velký zážitek a velká naděje, kterou si z festivalu českého amatérského divadla můžeme odvézt.

Jaroslava Suchomelová

recenze

ZDE UVÁDÍME SLÍBENOU RECENZII
Z ÚTERNÍHO PŘEDSTAVENÍ

Jean Genet: **SLUŽKY**

Občanské sdružení Divadlo AHA!
Lysá nad Labem

Dva mladí muži prichádzajú za zvukov Straussovho Valčíka na krásnom modrom Dunaji do meštiackej domácnosti, aby vstúpili za mzdu do rolí služok Claire a Solange. Prezliekajú sa do sukničiek a podľa dodaných scenárov začínajú hrať. Ďalšia rovina premeny spočíva v tom, že muž hrajúci služku Claire hrá ešte navyše služku hrajúcu sa na Pani. Solange nenávidí podľa scenára Claire a snaží sa ju zabiť. Z dialógov z prideleného scenára vyplýva, že buď služka hrajúca sa na Pani, alebo Pani udala svojho milenca (Pána) políciu. Potom sa dozvedia, že Pán bol prepustený a má sa vrátiť. Do hry vstupuje skutočná Pani, ktorá trpí neznámou chorobou, niečo medzi epilepsiou a katalepsiou. Aj tak už neuveriteľne zamotané sa stáva ešte zamotanejšie. Služky majú Pani otráviť, k čomu ich pobáda nielen scenár, ale aj neznámy muž. Medzitým, pre istotu, sa Pani preberá z katalepsie a plaší mužov hrajúcich

služky, Solange dokonca za zvuku virblujúceho malého bubna zatvára do pomalovanej debny a tú cirkusovo prepichuje dáždnikom. Služky sa jej pokúšajú nanútiť otrávený lipový čaj, ale nedarí sa im, pretože Pani zasa upadne do stavu strnulosti. Keď sa všetko zdá byť už bežné, Pani sa preberie a sama si popýta čaj, aby ho počas znenia Donizettiho Nápoja lásky zobrala z rúk neznámeho muža, vypila a zomrela. Mladí muži - služky dostanú mzdu a utečú. Neznámy muž obradne utiera mŕtvej tvár bielou látkou a vedľa mŕtvol na invalidnom vozíku sa klania ako po dobre zahranom kuse.

Scéna je tvorená z kovových paravánov so šedým hustým pletivom, cez ktoré je prehodená červená drapéria, čierna látka a látky rôznych odtieňov červenej a pomarančovej. Na paravánoch visia lampióny a sú na ne pripevnené sušené kvety. Naľavo je pomalovaná debna s pripusteným telefónom a veľkým budíkom, napravo klavír.

Najzaujímavejšie na inscenácii (okrem veľmi pôsobivej záverečnej scény) sú herecké kreácie Vratislava Hadrabu a Jiřího Laštovku v rolách Claire a Solange. Kryštof Čerňovský ako Pán nemal veľa príležitostí a Terezie Palková ako Milostivá pani stala skôr na prudké zmeny dynamiky a tempa, ktoré však vzhľadom na

nedostatočnú čitateľnosť motívov jej konania nepôsobili presvedčivo, ba miestami sa pohybovali za hranicami šarže.

Najvážnejšia je otázka, aký dôvod viedol inscenátorov ku tak výrazným zásahom do Genetovho textu, že by sa dalo uvažovať, či je vhodné uvádzať Geneta ako výhradného autora. Jednotlivé premeny a zmeny sú na sebe tak komplikovane navrstvené a navzájom prepletené, že pôvodný Genetov text v istých momentoch pôsobí výrazne odťažito a vzniká dojem, že patrí do úplne inej hry. Chcem veriť, že tvorcom sú výrazné zásahy do štruktúry predlohy jasné a že ich majú dôkladne premyslené a odôvodnené. Výsledný tvar sa však tvári tak zložito, že ho vo viacerých momentoch odmietam prijať, pretože sa na mňa rôznymi komunikačnými kanálmi valia úplne protichodné (nie ale kontrapunktické) informácie. Podotýkam však ešte raz, že sa tak tvári, pretože celkovo vzniká dojem, že veľká zložitost je v prvom rade východiskom z núdze, lebo pôvodný text (v ktorom sú služky ženami a služkami, Pani je zdravá a krásna, neznámy manipulátor vôbec nie je, otrávia sa služky atď.) sa ukázal byť v takej podobe z viacerých mne neznámych príčin pre súbor nezvládnuteľný všetky vyššie uvedené skutočnosti sú nie veľmi vydatými dramaturgickými a režisérskymi barličkami slúžiacimi na pomoc súboru. Uznávam a vážim si právo inscenátorov na vlastný pohľad na predlohu a zvolenie spôsobu jej inscenovania, ale pri takto výrazných zásahoch, ktoré menia pôvodinu v základných významoch, by asi bolo jednoduchšie vybrať si iný kus alebo napísať si vlastný.

Určite je však neprehliadnuteľný výrazný režisérsky rukopis Miroslava Pokorného, vo viacerých smeroch prekračujúci rámec amatérskej divadelnej scény, ako aj dispozície niektorých členov súboru.

Karol Horváth

Divadlo AHA! Lysá nad Labem
Slawomir Mrozek: **TANGO**

Tango nie je len latinskoamerický spoločenský tanec, ale v symbolickej rovine môže byť chápané aj ako erotický tanec alebo tanec smrti.

V byte plnom starých nepotrebných a ošklivých vecí žijú im podobní obyvatelia, ktorí ak celé dni nemastia karty, vyplňajú vlastnú prázdnotu obsahovo vyprázdnenými slovami. Nežijú život, ba nežijú ani vlastnú predstavu života, oni iba prežívajú. Stará matka, matka, otec, syn, strýko, sesternica a Edo.

Raz sa syn Artúr pozrie do zrkadla a rozhodne sa, že všetko bude inak. A naozaj je. Staré nepotrebné a ošklivé veci sú hodené do kúta, ľudia zostali. Zúfalá prázdnota takisto.

Stará matka zomiera, Edo zabije Artúra, aj keď mal zabiť niekoho iného, ujíma sa pripravenej a už odsúšanej nevesty a vlády v rodine. Konečne si môžu zatancovať tango - tentoraz viacej tanec smrti ako erotiky.

Režisér Miroslav Pokorný (v spolupráci so scénografom Jarmilom Škvrnom a autorom hudby Petrom Moravcom) rezignoval na výrazné úpravy textu alebo dramaturgicko-režijné nadinterpretácie a sústredil sa na zinscenovanie Mrozekovho textu. Napriek problémom, vyplývajúcim z organizácie scény (orientácia do strán, debna, ktorá je síce zaujímavá ako nápad, ale už onedlho hercom v akcii skôr prekáža než pomáha) a veľmi zdĺhavej, nevzrušivej, miestami až nudiacej prvej polovice, sa tvorcom podarilo vytvoriť hlavne v druhej časti fungujúci divadelný tvar, plodne oslovený Mrozekom a oslovujúci divákov.

Je evidentné, že Divadlo AHA! disponuje nielen výraznou režisérskou osobnosťou, ale aj kvalitným a skúseným hereckým súborom, schopným cez javisko a prostriedky, ktoré ponúka, vypovedať nielen cez seba o sebe, no aj o nás.

Tango je aj druh zmrzliny.

Tango je aj značka futbalových lôpt.

V osemdesiatych rokoch robil v prešovskej plavárni plavčíka Ďodo Stankay, veľký nafúknutý kulturista. Na večné časy sa preslávil výrokom: „Inteligentoch treba biť!“

Ďodo Stankay je popri Mrozekom najväčším Edom.

Možno je niekedy tango aj tancom brutálnych, emočne prázdnych vygumovaných tupcov, ktorým ako si začína patriť náš svet, pretože prestávame byť schopný ho žiť a brániť.

Karol Horváth

Hra Slawomira Mrozeka Tango, napísaná koncom šesťdesiatych rokov sa u nás po svojich úspešných premiérach, ktoré nasledovali vo veľmi krátkom čase varšavskú premiéru režiséra Erwina Axera dlho nehrala a ani hrať nemohla. V Edovi vtedajší schvaľovatelia videli obraz primitívneho nevzdelanca, ktorého dosť logicky museli stotožňovať s brutalitou totalitného režimu päťdesiatych rokov. Táto politická konotácia akoby stále sprevádzala Mrozekovu hru a tak po politických zmenách málokto pociťoval nutnosť znovu uviesť túto hru na dosky javiska. Zdala sa neaktuálna.

Slawomir Mrozek: **TANGO** - Divadlo AHA! Lysá nad Labem

MŮŽETE SE ÚČASTNIT
**Největší akce
amatérského divadla
v historii!**

**víkend mezinárodních minifestivalu
1. – 4. června 2000**

- **desítky zemí**
- **stovky divadelních souborů**
- **tisíce účastníků**
- **stovky tisíc diváků**

V jednom jediném víkendu v červnu 2000 budou divadelní soubory z celého světa hostit zahraniční soubory na největší akci amatérského divadla, která kdy byla zorganizována. Vše, co potřebujete k zorganizování svého minifestivalu, jsou minimálně 3 divadelní soubory včetně minimálně jednoho zahraničního.

**ZAČNĚTE PLÁNOVAT TUTO MIMOŘÁDNOU AKCI TEĎ –
A DOBRĚ SE BAVTE!**

*Příručka k mezinárodním minifestivalům
je k dispozici na sekretariátu AITA/IATA v Tallinu*

Informace: České středisko AITA/IATA – 02/61215682, e-mail: artama@ipos-mk.cz

Plzeňský Prazdroj, a.s.

Státní hrad Lipnice a Divadlo Klaunika
vás zvou ve dnech 27. a 28. srpna 1999
na 8. ročník malého festivalu

**LIPNICKÝ DIVADELNÍ MANTL
aneb Na slovíčko, pánové**

Začínáme v pátek 27. srpna 1999 od 15.00 v divadelním domečku pořadem Z korespondence J. Haška za doprovodu lipnického akordeonisty Jaroslava Šeredy a Rádia Vltava. Na hradě poté od 18.00 vystoupí Dismantv dětský rozhlasový soubor s Pasáčkem vepřů a básněmi Ivana Wernische, Pražské dechové kvinteto (za podpory SIS), Divadelní společnost J. N. Štěpánka a Divadlo Rokoko - Obyčejný večer aneb večer plný poetiky. Zde vítáme všechny začínající básníky a jiné toužící písíci.

Na závěr máme nachystáno tradiční taneční zamyšlení nad texty populáru 60. a 70. let.

Pokračujeme pak v sobotu 28. srpna 1999, kde bude přes den vystupovat Pinkasovo maňáskové divadlo a kde od 18.00 bude vystupovat Divadlo po přechodu s Faustem, studenti FAMU se svým dokumentem o hradě lipnickém (režie Radek Tůma), Petr Nikl se svými kouzly, Divadlo Koňmo s Mlynářem a jeho dcerou, hudba Quanti minoris a Divadelní společnost Klekihopetry s vystoupením Školení neplavců.

Na závěr sobotního večera bude Pochod za Jaroslava Haška k hrobu spisovatele na starém lipnickém hřbitově aneb Člověk nadloutka.

POZVÁNÍ DO PARKU

Lektorem dílny O je na letošní přehlídce Peter Janků, student Katedry scénografie VŠMU v Bratislavě. Protože je zároveň folklórním zpěvákem, chopí se dnes v 18.15 hodin v parku Aloise Jiráska kytary a zahraje a zazpívá účastníkům přehlídky i hronovské veřejnosti.

Pozvánka na výstavu

Až do konce Jiráskova Hronova můžete navštívit výstavu Hronovský kraj v kresbách a obrazech Karla Šafáře. Naleznete ji v Divadelní ulici č. 319, vchod z ulice K Milřům, přímo proti kotelně Jiráskova divadla. Otevřeno je od 10 do 12 a od 14 do 20 hodin. Patrně vám při naplněném, ba přeplněném programu festivalu nevybýl čas na bližší seznámení se zdejšími krajinami, můžete tedy jeho půvaby poznat alespoň na obrazech pana Šafáře, a to s minimální ztrátou času, zato s uměleckým zážitkem navíc.

red.

ZATMĚLO SE A OCHLADILO

Skupiny lidí na hronovském náměstí před Jiráskovým divadlem čekaly včera na zatmění s mnohahodinovým předstihem. Vyzbrojeni sklíčky, disketami i speciálními brýlemi očekávali mimořádný přírodní úkaz s obdivuhodnou vytrvalostí a důvěrou, že mraky zatmívající se Slunce nezacloní. Což se jim splnilo, před jednou hodinou se mraky roztáhly a ubývající kotouč bylo možné pozorovat. Pokud někdo ovšem čekal tmou a hvězdy na obloze, byl zklamán. Mírně se zešeřilo a ochladilo se. Astronomové dobře vypočítali dobu a rozsah zatmění, ale zřejmě opomenuli zdůraznit, že citelněji než energie světelná bude ubývat teplota. V Hronově se tedy zatmělo, lidé vzhledli k nebi, a po třinácté hodině zase sklopili pohledy k zemi. Zatmění skončilo, začneme se bavit o jiných celospolečenských tématech, určitě se zase něco objeví.

pec

POLSKÉ AMATÉRSKÉ DIVADLO OŽILO PO PÁDU KOMUNISMU

Jiráskův Hronov je místem setkání. Včera kolem poledne, právě když se hronovští občané začali shlukovat na náměstí před Jiráskovým divadlem, aby s tmavými skličky sledovali zatmění slunce, navštívili nás v redakci dva hosté. Režisérka Józefa Grzeda a herec Janusz Siemienas. Oba vedou amatérský divadelní soubor v polském městě Zabkowice, což je okresní město v Kladsku, vzdálené od Hronova asi 65 kilometrů. Pan Janusz hovoří i česky, proto na většinu otázek odpovídal právě on.

Jak dlouhá je tradice divadelního souboru ve vašem městě?

Divadlo se u nás hrálo od roku 1945, kdy zde vznikl poloprofesionální soubor. Ale v roce 1956 byl zrušen komunistickými úřady. Obnoven byl až v roce 1994. Dnes je ama-

térský soubor asi patnáctičlenný, je složen spíše z lidí středního věku, asi polovina jsou místní učitelé.

Kolik vzniká ročně premiér nových inscenací?

Každoročně nastudujeme novou inscenaci a tu pak hrajeme v šesti,

sedmi reprízách. Od roku 1994 jsme nastudovali Morálku paní Dulské od Gabriely Zapolské, Gogolovu Ženitbu, Lékaře proti své vůli od Moliéra a konečně hru současného polského dramatika Ryszarda Latka s názvem Tato, tato, sprawa sie rypla. Chtěl

bych upozornit, že materiální podmínky máme velmi skromné. Hrajeme ve starém sále kina, ale při každé premiéře je sál plný: přijde 400 až 450 lidí. V Hronově jsme obdivovali krásné nové divadelní sály, o kterých se nám může jenom zdát.

Dostáváte nějakou podporu od města?

Dostáváme ročně 100 tisíc Zł, což pokryje právě jen náklady na jednu inscenaci. Je to velmi málo, a proto více spoléháme na ochotnické nadšení členů souboru.

V Polsku nejsou podobné festivaly jako Jiráskův Hronov?

Festivalů je velmi málo. Právě proto jezdíme sem a možná zde jednou budeme i hrát. Už jednou jsme v Česku hostovali, v Hradci Králové. Jiráskův Hronov má krásnou atmosféru, o návštěvníky je zde dobře postaráno, prodejny a bufety jsou otevřené...

Co vás zaujalo z letošního programu festivalu?

Bezespору Služky Jeana Geneta v podání souboru AHA! z Lysé nad Labem. Máte obecně velmi talentované herce, kteří hrají celým srdcem.

Znájí Poláci české dramatiky?

Známe a dokonce i Aloise Jirásku. Nejčastěji se v repertoáru divadel uvádí jeho Lucerna. Sám jsem od Jirásky četl dvě povídky: V pekle a Host. Jirásek se u nás považuje za romantického autora a srovnává se s Ignacem Krasewským.

Ptal se Petr Cekota

KUPUJTE KNIHY A ČTĚTE JE!

Na několika místech v Hronově je možné v těchto dnech zakoupit knihy, odborné publikace a časopisy, které se týkají divadla. Před vchodem do Jiráskova divadla je možné vybrat si z bohaté nabídky titulů vydaných Divadelním ústavem v Praze a jsou to mnohdy knihy, které už v běžných knihkupectvích neseženete. Některé vyšly už na začátku devadesátých let a ještě v malých nákladech a jsou dnes těžko dostupné. Mnohé z těchto titulů jsou nedílnou součástí studia divadelních oborů na středních a vysokých školách.

Upozornil bych z těchto knih například na Příspěvky k teorii divadla od Jiřího Veltruského, Činoherní

klub 1965 - 1972 od Jaroslava Vostřého, Bibliografii časopisu Divadlo nebo na Slovník světového divadla, český překlad polského originálu. Jsou zde monografie režiséra Jana Grossmana, scénografa Otakara Schindlera a konečně i nová syntetická divadelněvědná práce Cesty českého amatérského divadla, vydaná v IPOS. A řada dalších titulů, které by neměly uniknout pozornosti účastníků divadelního festivalu.

Druhá část divadelních publikací je potom ve vestibulu Jiráskova divadla a jsou to knihy spíše staršího data. Kromě starých čísel Amatérské scény (škoda, že se nikde neobjevují čísla z letošního roku), je zde možné

nalézt takové tituly jako Dramatika socialistických států, vydaná Středoevropským krajským kulturním střediskem pro vnitřní potřebu kulturně výchovných zařízení ve Středočeském kraji v roce 1980. Je tu však jen druhý díl (Sovětský svaz od roku 1945). Ten obsahuje, jak se můžeme dočíst v úvodu, „synopse 43 celovečerních her třiceti autorů žijících na území Sovětského svazu, které byly napsány, přeloženy do češtiny a vydány nebo hrány v ČSR po roce 1945“. Upřímně řečeno, pro divadelní ochotníky se tu nabízí tolik roztočivých námětů a možností k rozehrání dramatických situací, že se určitě vyplatí 2 koruny za tuto bro-

žuru do pokladničky v Jiráskově divadle dát. Poslechněte namátkou jen začátek synopse „romantického dramatu o dvou dílech“ Noci bez hvězd: „Velitel atomové ponorky kapitán Jegorjev, který se vrátil po tříměsíční plavbě pod mořem, se chystá v hotelovém pokoji se svojí ženou Lenou oslavit Nový rok.“ Chcete-li vědět, jaké důsledky z toho mohou vzejít a jak to všechno nakonec dopadne, knihu si kupte, a vedete-li ochotnický soubor, pusťte se do skvělé frašky, černohumorné grotesky nebo třeba opery o dvou dějstvích.

pec

Keď som odchádzal z divadla, pochopil som, že Mrozek napísal hru, ktorá je aktuálna aj nadsťasová súčasne. Anticipuje a pokúša sa pomenovať, či priam zhmotniť rozpriestranosť násilia, jeho plazivú a nákazlivú vnútornú dynamiku bez ohľadu na politické systémy. Hoci Mrozek písal o absurditách totalitného systému, práve cez ne pochopil, že to, čo doviedlo tento systém k moci, nebola ideológia, ale atavizmus a deštrukcia všadeprítomného násilia. Ideológia zmizla, násilie však zostalo a bude nás sprevádzať do ďalšieho tisícročia. Je to násilie konkrétne a príliš reálne na to, aby sme si ho nevšimli. Musíme k nemu zaujať postoj, to je posolstvo záverečného obrazu rituálneho tanca smrti - tanga.

Mrozekova hra je konštrukcia, hra a la these, ktorej kostru treba vyplniť mäsom divadelnej imaginácie. To však nie je možné bez plnohodnotného originálneho herectva vybudovanom na vzájomných vzťahoch medzi postavami. Tu je práve moment, kedy sa začínajú problémy inscenácie. Prvá časť je herecky mimobežná, herci deklarujú autorov text bez vnútorných významov. Kostýmová charakterizácia je veľmi dobrá, dalo by sa povedať, že miestami až originálna, no nestačí na to, aby podporila hereckú informáciu o postave a táto informácia nadobudla tak schopnosť prejsť cez rampu. Postavám sa vzájomne nedarí vybudovať plastické vzťahy a vytvoriť dostatočne divadelne zaujímavé situácie. Mrozekov text zostáva len v rovine verbálnej, čo sa musí nutne odraziť na diváckej pozornosti. Podobná nepresnosť postihla i zložku scénografickú. Nie veľmi šťastný je nápad s debnou ako ďalšou časťou bytu - preto nevychádza kartárska scéna.

V druhej časti akoby kúzlým prútikom sa postavy zmenia. Po

zdlhavej prvej časti, ktorú možno inscenátori chápali ako úmornú expozíciu, ktorou musia prejsť prakticky bez škrtov a bez výrazného režijného ozvláštnenia (typického pre Pokorného režijný rukopis - ako sa dal vysledovať v „Genetových“ Slúžkach) v autorovom texte, sme zrazu svedkami turbulentného sledu situácií. Herectvo je relatívne prekreslené a divák sa dostáva situácií i významových rovín.

Režisér Miroslav Pokorný je nesporným majstrom záverov. Podobne ako divadelne magicky končí svoju svojvoľnú a mätúcu montáž na motívy Geneta, končí Mrozek. Vražda Artúra Edom, sprevádzaná veľmi pôsobivou komponovanou hudbou sa mení na čistou inkarnáciu zla a násilia, skoro až na jeho oslavu. Tu vidím súčasné a súčasne desivé posolstvo Mrozekovej hry, interpretované Divadlom AHA! z Lysej nad Labem.

Ján Zavorský

BIO DESILUSION

Loutkářský soubor BIFULE ZUŠ Na Střežině Hradec Králové

Jsou věci, o nichž se nemá moc přemítat, bádát, ba ani ne příliš hovořit. Prostě se mají vzít tak, jak jsou a dát jim volný prostor. Což v tomto případě - řekněme v mém případě - platí plně o představení Bio Desilusion. Začalo to milým uvítáním milými dívkami při příchodu, pokračovalo prodejem nanuků v kinosále (ach, to byla doba her a malin nezralých) a v této znamenité atmosféře pak proběhla sama produkce. Skládala se z několika kouzelnických a varietních čísel, k nimž přispěl jako pomocník prof. Vít Závodský, jehož vztyčený prst čněl hrozivě a varovně i dostatečně sugestivně, a především z několika „jakoby“ filmových snímků z počátku tohoto století, které ovšem byly provedeny

prstovými loutkami - jestli jsem dobře pochopil. A to všechno mělo svůj vtip, nápad, laskavost i zase drsnost černého humoru a ironie i jistou nostalgii, která připomínala, že tohle století, jež takto začalo, už končí. A s tímhle pocitem pohody, zábavy, nápaditosti, půvabu jsem šel po čtyřiceti minutách z divadla. A kdybych o tom psal více, tak - viz první věta - bych si tuhle pohodu pokazil. Takže - jak bylo řečeno v programu: THE END.

Jan Císař

Desiluzi trpěl snad jen otec Rufrt, který se strchoval o průběh svého představení. A pravda, měl se svým rodinným souborem co dělat neb ne všechna vystoupení se zadařila tak, jak si přál. Samozřejmě, že Otto, jako medium i jako prodávající eskyma, má ještě daleko k profesionalitě a s penězi to taky neumí, že zpěvačka kupletu nezná míru, že Pier kazí kouzelnické číslo nezkrtnou žízni... My, co jsme přijali pozvání na toto rodinné představení, první a ojedinelé užitím kinematografu a zpestřením kabaretními a varietními čísly, jsme samozřejmě rovněž sdíleli starosti otce Rufrta, tohoto křehkého a cudného entertainera - a jak řečeno v úterním semináři prof. Císařem, sdílení publika silně provázelo sdělování ansámblu, a to včetně našich obav o prst Víta Závodského.

Atmosféra filmového představení z počátku století již od ceremoniálu se špalírem celé rodiny při vítání diváků (zvyky dobře zavedeného cirkusu zcela lehce a přirozeně připravila půdu pro mystifikaci, pro přijetí parodického nadhledu, recese, která neodmyslitelně patří ke studentským létům a s níž se mnoho (veřejně) nepotkáváme. Výtvarné a technické zpracování variací na filmové příběhy (černobílý obraz, prstové loutky, plošné dekorace, perspekti-

LS BIFULE ZUŠ Na Střežině H. Králové - BIO DESILUSION

vy, detaily a celky, titulkování - obzvlášť zábavné v německých verzích, v chybách, snad ani nechtěných, ale o to příjemně sebeironických) musíme ocenit jako skvělý nápad, čistý stylově i žánrově.

Publikum velmi rychle přijalo hru, kterou na něj soubor nastražil a bavilo se převýborně. Přesně a okamžitě reagovalo na parodie pokleslých dramatických žánrů. Za samostatné ocenění stojí klavírní podkres doprovázející „filmy“ na známé melodie, zvlášť půvabně v Lásce v parku i v reportáži o návratu mistra Dvořáka z Ameriky. I mnozí z těch, co seděli příliš daleko od „plátna“, se svíjeli smíchy, i když na detaily příliš vidět nebylo. Tato inscenace patří do intimnějších prostor.

Kromě brilantní zábavy, kterou vytvořila jedna z velmi mladých skupin v královéhradeckých Jesličkách, však nalézám ještě jednu, a možná podvědomou, tendenci nebo vrstvu, a to pokus vyrovnat se jistým způsobem s končícím dvacátým stoletím, které lidstvu přineslo mj. prvního člověka na Měsíci, pár milionů mrtvých a taky biograf. Tak jsem např. přijal „záznamy“ návratu mistra Dvořáka, počátků motocyklismu v Čechách, ale i zmizení červenokosteleckého pěveckého sboru, či policejní akce proti běsu na 29. avenui...

Takovou nostalgii lze číst i v Bio Desilusion. Bez morbidních či tragických rekvizit či polopatických připomínek, v čisté legraci a recesní srandě. Bylo to chytré potěšení.

P.S. Netušil jsem, že Vít Závodský má tak snadno průchozí prst.

Alexandr Gregar

Slawomir Mrozek: TANGO - Divadlo AHA! Lysá nad Labem

K O R E K

je zkratka pro korespondenční režisérský kurz, který připravuje Klub režisérů SČDO. Vychází tím vstříc těm, kdo nemají možnost účastnit se série lekcí a soustředění a chtějí tříbit své divadelní koncepční vidění a citění. KOREK chce je orientovat na technologii práce divadelního režiséra.

Příslušný informační leták byl otištěn v AS č.2/99 a také byl k dispozici na některých přehlídkách.

K 30. 6. t. r. byly uzavřeny předběžné přihlášky

v počtu 32 zájemců (22 mužů + 10 žen). V celém souboru přihlášených převažují středoškoláci (14) a vysokoškoláci (7). Téměř 60 % jsou mladí lidé od 20 do 35 let. Zájem o KOREK projevují lidé z celé republiky, převažují Západočechy, Východočechy a Severní Morava. Převážná většina má herecké zkušenosti a pracuje aktivně v souborech.

Záštitu nad KOREK přislíbil poslanec parlamentu ČR pan Míla Kučera.

Před zahájením v příštím roce už zbývá jediné: sehnat finanční prostředky, které chceme získat z grantů.

Za KR SČDO Dušan Zakopal

Mladí prodáváci tiskovin jsou připraveni i na nepříznivé počasí

střípky

❖ Festivaloví diváci začínají být při některých představeních neukáznění. Na Bio Desilusion někdo zběsile fotil s bleskem a zřejmě mu nedošlo, že tím oslňuje herce a ruší ostatní diváky. Také majitelé mobilních telefonů občas zapomenou vypnout přístroj. Vrchol však je, když někdo během představení sám někomu telefonuje. Navrhují zabavit mu dotyčný telefon a vrátit na konci příštího školního roku.

❖ Kronika hronovského skautingu Jiřího Flouska - Kamzíka objevila se na knižním trhu v této době. Kniha zahrnuje několik etap pětasedmdesátileté skautské historie v Hronově včetně fotografické přílohy. Navštěvníkům festivalu to může připomenout, že Hronov má nejen dva divadelní sály, ale i krásné přírodní okolí, které přímo vybízí k táboření, výpravám a odvážným skautským činům.

❖ Spolu s divadelním běží denně i doplňkový program Jiráskova Hronova, který je více než účastníky JH navštěvován místními obyvateli. Hronovští den co den, zpravidla před sedmáctou hodinou, míří v překvapivě hojném počtu do parku i s dětmi a psy. Nejinak tomu bylo včera. Koncertní dechová hudba Warrington Schools Concert Band z partnerského města okresu Náchod sklídila úspěch opravdu bouřlivý.

❖ Vedle speciálních brýlí, svářečského skla č. 13 či vnitřností počítačové diskety se jako vhodný prostředek ke sledování Slunce překrývaného Měsícem ukázala být láhev ferretu. Jiskrný nápoj sice poněkud rozrušoval kontury slunečního srpku, ale zato poskytl další vhodné využití i po skončení tohoto vzácného astronomického úkazu.

❖ Vzkaz pro zbohatlého „dušičkáře“ Jirku Kašíka: Za rekognoscaci terénu, kterou jsme provedli během tvé nepřítomnosti, je nutno na vyznačených místech uhradit naši útratu. Tato místa jsou viditelně označena tvou fotografií. P.S. Stravenky neberou. Celková suma činí 8.485,60 Kč včetně DPH.

Vydává Organizační štáb
69. Jiráskova Hronova
Šéfredaktor: doc. PhDr. Jiří Stefanides, CSc.
Redaktoři: PhDr. Jaroslava Suchomelová,
Mgr. Petr Cekota
Fotograf: Ivo Mičkal
Technický redaktor: Marek Zhibo
Tisk: Grafické závody Hronov, s.r.o.
Cena: 5 Kč

OHLASY Z INTERNETU

Na elektronickou adresu redakce Zpravodaje přišly dva ohlasy návštěvníků webových stránek 69. Jiráskova Hronova.

Vážení,
sedím si v Praze u počítače a přitom si užívám hronovského cvrkotu. Díky za Zpravodaj v internetu, a dvojnásobně díky za odvalu, s jakou podporujete formát PDF, který umožňuje i internetu ctít všechny krásy typografie. A k chvále malá výtka: u čísla 2 vám vypadla titulní hlavička časopisu!
Srdečně zdraví
Kuba Krč, češtinář, středoškolský učitel

RED MEAT

speciální hronovský díl

from the secret files of
max cannon

Z Hronova mě vyhodili, když jsem na Charmsových Bábách šustil pytlíkem a intelektuály to štvalo...

Ted' šustím pytlíkem nad www.hronov.czjh a nic mi nehrozí...

